ಗಡಣಿಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಡಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ :—"ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಜೀವನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದರಿಂದ, ಅವು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಇತರ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳೂ ಇವೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಭಾರತ ದೇಶದ ಒಗ್ಗಟ್ಟನ್ನೂ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಬಲಪಡಿಸುವುದು, ಹಣಕಾಸುಗಳಿಗೆ, ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, ಆದಳಿತಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಂಶಗಳೂ, ಒಂದೊಂದು ರಾಜ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಭಾರತ ದೇಶವು, ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಸಕ್ರಮವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ."

ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾನು ಓದಿದ್ದು ಫಣೀಕರ್ ಅವರ ವರದಿಯಿಂದ—ಇದು ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಡಣೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದ, ಪುಟ 286ರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಅಂದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಕೇವಲ ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳದೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ :—ಸ್ವಾಮಿ ಈಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೋರಂ ಇಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಎಣಿಸಿ ನೋಡಬಹುದು.... ....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Yes, there is no quorum. The House will now rise and meet at 3-30 P. M.

The House adjourned at Thirty Minutes past-Two of the Clock and re-assembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

Mr. SPEAKER.—Before I call upon the hon'ble member Sri A. J. Doddameti to speak I am sorry that the House had to be adjourned for want of quorum. Now I suppose there is quorum.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಆಗಲೇ ನಾನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ ಯಾವ ಫಣಿಕ್ಕರ್ ವರದಿಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಆಗಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೋ, ಆ ಸಮಿತಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿತ್ತೋ, ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಿದೆ.

Chair's ruling *Re*: the use of the word "wool gathering."

Mr. SPEAKER.—I was just looking out for the hon'ble member Sri Muckannappa in order to give rulings on some points which are pending with me. Tomorrow is the last day and we might be meeting in the morning. I am not going to take a long time over this.

One point is that when Sri Deo was addressing the House he made certain observations to which Sri Muckannappa took objection that personal allegations had been made against him and he said that those allegations were unfounded and that it was absolutely unkind of the other Hon'ble member to have made those allegations and that he was prepared to stand an enquiry and prove that there was no foundation

(MR. SPEAKER)

for that at all, and he never approached any officer or Minister for allotment of quota, etc. Those details I am not repeating here. He further said that the member must either substantiate or do something. I heard Sri Deo also say that the hon'ble member was not interpreting him properly and that he had not said anything of that type. That way it was going on and I ended it by saying that I would look into it. I have gone through it.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I have read the last portion of Sri Deo's speech and I think that it goes to show that I did something.

Mr. SPEAKER.—Sri Muckannappa knows how Sri Deo speaks and he says that the text of his speech has not been properly interpreted by him.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I only just brought it to your notice.

Mr. SPEAKER.—Personally I feel there is nothing in it, but if he feels otherwise, I shall take it up.

Sri V. M. DEO.—We shall not allow Sri Muckannappa to resign on socialistic principles. Business is done here on collective wisdom and we shall not permit the elimination or liquidation of Sri Muckannappa. It is a very serious thing. I am saying this with reference to the offer of resignation by Sri Muckannappa.

Another thing that I want to add is that he might explain his action but not by any condition precedent. These are the two things I wanted to say.

Mr. SPEAKER.—I do not understand what he says. My difficulty is that his explanation complicates things further and that they are not easily understood.

Sri V. M. DEO.—I will make myself understood.

Mr. SPEAKER.—I do not want him to do so because he will say something more which will make me more confused. I may tell Sri Muckannappa and the House that there is not much in what the hon'ble Member Sri Deo has said, but if what the hon'ble member has said has wounded the feellings of the hon'ble member Sri Muckannappa, I really think that he should not feel so. We have to live as members of one family and as brothers.

Sri B. RACHIAH.—They must shake hands.

Mr. SPEAKER.—I should think so. I suppose the hon'ble member Sri Deo never meant anything.

Sri V. M. DEO.—No.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What I felt I have said and I leave it at that. I do not carry any prejudice or any vengeance against anybody.

Mr. SPEAKER.—So I leave the matter at that and I suppose the House agrees with me because the matter was raised in the House. I am very happy and I thank both the hon'ble members for the same.

Then I attempted to get in touch with another Hon'ble member Sri Angadi Channabasappa who used the word "wool-gathering." I sent the English-Kannada dictionary to Sri Muckannappa and he has read the meaning of it. Unless there is any colloquial meaning in any locality I do not think there can be any objection to the use of that word. In the light of the dictionary meaning and in the light of the fact that there is no support for his interpretation, the best thing is to leave it at that. I cannot hold that the word "wool-gathering" is unparliamentary. Then there is the third matter and that matter relates to the leakage of Question Papers. Sri G. V. Gowda and Sri Muckannappa gave me those papers and I passed them on. That also can be treated as closed.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Examination is over.

Mr. SPEAKER.—Then there is one more thing with which I am dealing tomorrow. Now Sri Dodmeti can go on.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಸ್ವಾಮಿ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯಪುನರ್‌ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ, ಭಾಷೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ನೆರವೇರಿಸಿ ಕೆಳಗೆ ಕಂಡಂತೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅದರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನೂ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಆಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂಥಾ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್‌ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವ ಸಲಹೆಯನ್ನೇ ಆಗಲೀ ಗಮನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಕೇವಲ ಭಾಷೆ ಒಂದೇ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ಅದು ಬಹಳ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ ಆಧಾರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಸದಾಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈಗ ಏನೊಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್ ಹಿಡಿದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಚವಾನ್ ರವರು ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಒಡೆಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಂಥಾ ಅನೆಂಡ್‌ಮೆಂಟಿನ ಪಾಯಿಂಟ್ಸ್‌ಗಳು ಬಂದು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 18ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 1962 ನೇ ಇಸವಿಯ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಫ್ ದಿ ರೆಪ್ರಿಜೆಂಟೇಟೀವ್ಸ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರು ಆನ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಇದರಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿದಂತಹ ಅಧಿಕೃತ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—He should read proceedings wholesale.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—Report of the Representatives of Mysore on Maharashtra and Mysore Border Dispute ನಲ್ಲಿ ಉಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತ ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಮಾತನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೆಗೆದು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತ report of the Representatives of the Mysore Border Committe.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—That report has not been placed on the table. It is not supplied to us. It is confidetial.

Mr. SPEAKER.—Confidential or whatever it is if a member refers to any book and that book is in his hands, I can compel him to place it on the table of the House. Placing on the table of the House is unconnected with ownership.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಏನು ಸ್ವಾಮಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾವುದೇ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಓದಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಂಥಾ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಇಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದು ಖಾಸಗೀ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಓದಕೂಡದು. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಇದು ರೆಜಿಸ್ಟೇವ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪುಸ್ತಕ.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—I do not think we are supplied with a copy of that report.

Mr. SPEAKER.—He may say whatever he likes and also say that it is his opinion.

Sri N. O. SAMAJI.—(Marathi).

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚವ್ಹಾನ್ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ನನಗೆ ನೆನಪು ಇದ್ದಮಟ್ಟಿಗೆ ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಒಡೆದು ಹೋಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗುಜರಾತ್ ನವರು ಏರೇಜ್‌ಯೂನಿಟ್ ಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದರು. ಈ ಸೂಚನೆ ಬಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚವಾನ್ ಅವರು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಇಂಥಾ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಎಂದೆಂದೂ ಬಿಡಿಸಲಾರದಂತಹ ತೊಡಕನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರಿಂದ ಅನೇಕ ಹೊಸ ತೊಂದರೆಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದಕಾರಣ ಏರೇಜ್‌ಯೂನಿಟ್ ಮಾತನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಏನು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆಯೋ ಆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಚವ್ಹಾನ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನನಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉದಹರಿಸಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ದಂತಾದ್ದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Sri B. P. KADAM.—It is all opposed to facts. It is not there. He cannot have monopoly.

Mr. SPEAKER.—I have no control over wrong argument and wrong statement of facts.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಮಾಪನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಫಣಿಕರ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಓದಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಫಣಿಕರ್ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕದವರೂ ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇದೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಈ ರೆಸೊಲ್ಯೂಷನ್ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ರಾವಿನ್ಸ್‌ನ ಮೈನರ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಗಡೀ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೆಸುಲ್ಯೂಷನ್ನೇ ಹೊರತು ಇದು ಬರೀ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಫಣಿಕರ್ ಸಮಿತಿಯ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪುಟ 111ನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಚಂದಗಡ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಉಳಿದ ಹತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಹೈಕ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಎಂದರೆ ಖಾನಾಪುರ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂ (ಬೆಳಗಾಂ ಟೌನೂ ಸೇರಿ) ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು, ಈಗ ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಮರಾಠಿ ಮಾತನಾಡುವ ಬೊಂಬಾಯಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆಯೆಂದು ವಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಖಾನಾಪುರ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ, ಎಂದರೆ ಖಾನಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಶೇಕಡಾ 53·9 ರಷ್ಟು, ಬೆಳಗಾಂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಶೇಕಡ 51.4 ರಷ್ಟು ಇದೆ. ಉಳಿದ 7 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 6 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಟೌನು ವ್ಯಾಪಾರದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಬೆಳೆಸುವಾದ ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ

ಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಎರಡಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ, ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳೊಡನೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಎಣ್ಣೆಯ ಬೀಜಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಬೆಳಗಾಂ ಟ್ರೇಡ್ ಅಗಲಿ ಅಥವಾ ವಿವಾದ ಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿರುವ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಲೀ, ಬೊಂಬಾಯಿ ರಾಜ್ಯದ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ಗಳೊಡನೆ ಯಾವ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಬೆಳಗಾಂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಿಂದ ಖಾನಾ ಪುರವನ್ನಾಗಲೀ ಬೆಳಗಾಮನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕೋಡಿಯ ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರಣವು ಇಲ್ಲ.

ಬೆಳಗಾಂ ಟೌನಿನಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರು ವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ ಹಿಂದಿನ ಜನಗಣತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಟೌನಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟಿರುವುದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಲ್ಲ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಂಧುಗಳು ಏನು ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಆ ವಾದದಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಫಣಿಕರ್ ಅಂತಹ ಮಹಾಪುರುಷರು ಈ ರೀತಿ ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಖೇಳಕರ್ ಎಂಬುವವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಬ್ಬ ಪೂಜ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. 1924ರಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ನಡೆಯಿತು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಜನರಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ವೈಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮರಾಠಿ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ನಡೆಸಕೂಡದೆಂದು ಒಂದು ನಾದವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಮಾಡಿದರು ! ಆಗ ಮರಾಠಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಾಗಿಲು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಮುಂತಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಆಗ್ರಹ ಹೂಡಿದರು. ಆನಂತರ ಮರಾಠಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ನಡೆಸಲು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಆಯಿತು. ಅದು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಇದೆ. ಈಗ ತಾವು ಆಕ್ಷೇಪ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಓದಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಖೇಳಕರ, ದಳವಿ, ಗುಂಜಾಲ್ ಇಬ್ಬರು ಕನ್ನಡಿಗರು ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಮರಾಠರು ಸೇರಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಮರಾಠಿ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧವಾದ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕರಡು ಗೊತ್ತುವಳಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ''ಏನು ಇದೆ''.ಎಂದರೆ ''ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ ಹಾಗೂ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಎಂಬುದನ್ನೂ ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ'' ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕರಡು ಗೊತ್ತುವಳಿಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಭಾಗವಿದೆ. ನನ್ನ ಬಳಿ ಇರುವ ಈ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಮಾತುಗಳು ನಡೆದಿವೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

ಹಿಂದೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಗಳಿದ್ದುವು. 1924ರ ನಂತರ ಆಂಧ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸ್ ಎಂದು ವಿಂಗಡಣೆ ಯಾಯಿತು. ಆ ವಿಂಗಡಣೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಂಧ್ರದೊಳಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆದವಾನಿ, ಆಲೂರು ಮತ್ತು ರಾಯದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಖೇಳಕರ ಅವಾರ್ಡ್ ಪ್ರಕಾರ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆಗ ಇಡೀ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಅವರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ಸಾಧ್ಯ ವಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೂಡಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಬಿಡುವ ಮನಸ್ಸು ನಮಗೂ ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡುವ ಮನಸ್ಸು ಅವರಿಗೂ ಇಲ್ಲ.....

Sri V. S. PATIL.—You want us to be slaves to serve under you.!

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಸ್ಲೇವ್ಸ್ ಎನ್ನುವ ಮಾತಲ್ಲ. ಆಫ್ರಿಕದಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರದೊಳಗೇ ಅಲ್ಲಯ ಜನರಾಂಗ ಇದರಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೂ ನೀವೂ 'ಸ್ಲೇವ್ಸ್' ಆಗುತ್ತೇವೇ ಎನ್ನುವುದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು.

(ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ)

ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯ ತರಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾರ್ಡರ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳು ನಮಗೂ ಬರುವುವು, ನೂರಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಅತ್ತ ಕಡೆಗೂ ಹೋಗುವುವು ಇರಬಹುದು. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉಂಟು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಂಧ್ರ ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ ಈ ಮೂರು ರಾಜ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವಿಳಂಬ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ಈ ಹೊತ್ತಿನೊಳಗೆ ಏನಾದರೂ ಪರಸ್ಪರ ಮಾತುಕತೆಯಾಗಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾರಣ; ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪುಟಕೊಟ್ಟರೆ ದೇಶದ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ದೇಶದ್ರೋಹ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾದೀತು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ; ಇವತ್ತು ಇಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ಮನೆನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಬ್ಬ ಧೀರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇವತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗೌರವಕ್ಕಾದರೂ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರದೇ ಇದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನಮ್ಮ ಸಂಯುಕ್ತ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪಕ್ಷದ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ: ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ದೊಡ್ಡ ಜೀವಾಳದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಹಿತ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗೆ ಎತ್ತುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮೇಲೆ, ನಮಗೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮತವಿದ್ದರೂ, ಮೂರನೇ ಎರಡು ಅಂಶ ಬಹುಮತವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಏಕೆ ಎತ್ತದೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ ಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ. ಈಗ ಅವರು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮತಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿರುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಇಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ದೇಶ ಪ್ರೇಮವೇ? ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಿಶಃ ಬಹಳ ರಸಿಕರಬಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗಿದೆ. ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಮಾಡಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಇನಸಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮಾಡಲಿ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಇಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಪಸು ಪಡೆಯುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ಉಪಸೂಚನೆ ಅಥವಾ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ವಿಶೇಷತಃ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಡಬೇಕು? ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಕದಾಚಿತ್ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾರ್ಡರ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮುಗಿಯಿತು ಎಂದರೆ ಇನ್ನು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಆಂಧ್ರ, ಕೇರಳ, ಈ ನಾಲ್ಕೂ ನಮಗೆ ನೆರೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು. ಈ ನಾಲ್ಕೂ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಬಾರ್ಡರ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಗೆಹರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

4-00 P.M.

ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಬಾಪುರಾಯರನ್ನು ಇವರು ಒಂದು ದಿವಸ ಕ್ಯೆಬಿಡುತ್ತಾರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಅವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

Sri B. P. KADAM.—I challenge that statement. What do you mean by it?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಆ ಕಾರಣವನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಭಾವನೆಯಿಂದ, ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಾರದು. ಈ ಗೊತ್ತುವಳಿಯಲ್ಲರುವ ವಿಚಾರವಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಾವೂ ನೀವೂ ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡಿ ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. "ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವಷ್ಟೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು

ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಕಾರಣದಿಂದಲ್ಲ. ಅವರು ಭಾಷಾ ಸಂಖ್ಯಾತರು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಗ್ರಾಮವನ್ನೇ ಘಟಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಜನರ ಅಭೀಪ್ಸೆ ಇವುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ತತ್ವದಮೇಲೆ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು 1948ರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಗಮನಿಸಿದ್ದರೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಮುಖ್ಯವಿಚಾರವಾದರೂ ಪರಸ್ಪರ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಯಾವ ತತ್ವವನ್ನಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಈಗಲೇ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು, ಅವರು ವರದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇಬ್ಬರ ವರದಿಯೂ ಇದೆ, ಆದರೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಮ್ಮಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಅವರಿಗೆ, ಅವರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿಗಳು ನಮಗೆ ಬಂದರೇನಾಯಿತು ! ಇದೇನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ-ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ಅಥವಾ ರಷ್ಯಾ-ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ಅಥವಾ ಚೈನ-ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯೆ ? ಅಷ್ಟು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ. ನಾವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದವರಲ್ಲ ; ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದವರು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಕೂಡೋಣ, ಪರಸ್ಪರ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರೋಣ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಲ್ಲ, ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದು ನುದ್ಯೋಪೀ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ ; ಮೂರು ರಾಜ್ಯಗಳ ಸರಹದ್ದಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇದು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಕಾನರಗೋಡಿನ ಜನರು ಕಣ್ಣೀರಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಸೊಲ್ಲಾಪುರ, ಅಕ್ಕಲಕೋಟೆ, ಜತ್ ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೆಳಗಾಗುತ್ತದೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮೇಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಈಗ ನಾವು ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಬಾರದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಸೂಚಕರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ನಾವೂ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೇ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಮಹನೀಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದೆವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೂ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿಗಳನ್ನೂ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ಇದನ್ನು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದು, ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಧೋರಣೆಯಾದರೂ ರಾಜೀ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ, ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಆತುರದಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಂಧುಗಳು ಬೇಡಗಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ತನ್ನಗುರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಾನು ಬೇಟೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಣಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ಕೆಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಗುರಿಗೆ ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಬಲೆಗೆ ನಾವು ಎಂದಿಗೂ ಬೆಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಅವರೋಕಿಸಿ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಲ ಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕರು ಹಿಂದೆ ಬೈಲಹೊಂಗಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣಮಾಡುವಾಗ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರು ನೋಡಲಿ. ಆಗ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಆಡಿದ್ದಾರೆ. 1934ನೆಯ ಇಸವಿ ಮಾರ್ಚ್ 7ನೆಯ ತಾರೀಕು ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಬಂದಿದ್ದರು, ಆಗ ಅವರ ಭಾಷಣ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ತರ್ಜುಮೆಯಾಗಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೋ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು; ನಮ್ಮ ಮರಾಠಿ ಬಂಧುಗಳು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಗ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಗಂಗಾಧರರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರನ್ನು ಕರೆದು, ನಾವು ಕನ್ನಡ ನೆಲದಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಅನುವಾದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ರೀತಿಯೇ ಮಾಡಿದರು. 1924 ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯಿತು, ಅದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಧಿವೇಶನವೆಂದು ಕರೆದರೇ ಹೊರತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವೆಂದು ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಹೊತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಫ್ಲೋಟಿಂಗ್ ಪಾಪ್ಯುಲೇಶನ್ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಬರಬಹುದು, ಎಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ)

ದೆಯೇ? ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನಗರದಲ್ಲಿ ಫ್ಲೋಟಿಂಗ್ ಪಾಪ್ಯುಲೇಷನ್ ಎಷ್ಟೋ ಇರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ರಾಜಧಾನಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವೂ ನೀವೂ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಇರುವ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ನಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಬೇಡಿ, ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಫ್ಯಾಟನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಜನರು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೆದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ ಬೇಕು, ಶ್ರೀಮಂತರ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಗಳ ಅಟ್ಟಹಾಸವನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯ ನಮಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಹೋದರರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ನೀವು ನಮ್ಮನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದರೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಆ ಜನರ ಜೊತೆಗಿರುತ್ತೇನೆ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ಜಗಳವಾಡೋಣ. ಅವರಿಗೆ ಏನು ಸೌಲಭ್ಯ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೆ? ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಪೊನ್ನೆ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣ ಹೊರ್ನಾಪುರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಅಕ್ಕಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕನ್ನಡಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳೊಬ್ಬರು ಬಂದಾಗ ಆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಇದೇನು ಕನ್ನಡರಾಜ್ಯವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು.

ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ಏನು! ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದರಂತೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಬ್ಬ ಉಪಮಂತ್ರಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹೀನಾಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದಂತೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸು ನೋಯಿಸುವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಲಿ ಉಪಮಂತ್ರಿಯಾಗಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ! ಹೇಳಿ ನೋಡೋಣ. ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ! ಹೇಳಿ ನೋಡೋಣ. ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಉದಾರ ಭಾವನೆ ವಿನಯಶೀಲತೆ ಸೌಜನ್ಯ ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ಗುಣಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ದೊಡ್ಡ ಗುಣಗಳ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಕ್ತಿ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದುವರೆಗಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೂ ನೋಡಿ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂಬ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಸಮಾಜ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ. ಶೈವರು, ವೈಷ್ಣವರು, ಮುನರ್ಮಾನರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೊರ್ನಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಮುನರ್ಮಾನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಕೊಲೆಯ ನಂತರ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಳಪೋಳವಾದಾಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎನ್‌ಕ್ವಾಯರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆನು. ಅನೇಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಾವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇರುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಗತಿ ಏನು? ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆಗ್ಗೆ ಉಂಟಾದ ಕೊಲೆ ಸುಲಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಸುಟ್ಟುಹಾಕುವುದು ಇವುಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಓಣಿ, ವಠಾರು ಹಳ್ಳಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಬೇಡಿ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುರಕ್ಷಿತತೆ ಇದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಅತ್ಯಂತ ತಾಳ್ಮೆಯುಳ್ಳವರು, ಸಹನಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು ಸಮತೆಯಿಂದ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮತಾಪಾದ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಕರ್ನಾಟಕ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ದೇವರು ಹೇಗೆ ಮನಸ್ಸು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ! ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಮತಾಪಾದ ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಚರ್ವಿತ ಚರ್ವಣ ಮಾಡದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಘರ್ಷಣೆ ಮಾಡದೆ ಈ ತರಾವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನನ್ನ ತಿದು ಪಡಿ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರವರಿಗೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ತಪ್ಪು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್ನ (ಮೂಡುಬಿದ್ರಿ).—ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರುವ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗೊಂದಲವನ್ನೇ ಎಬ್ಬಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಹೊರಗೂ ಕೂಡ ಜನರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ವಿವಾದ ಎಬ್ಬಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ವಿವಾದ ಬರಲೇಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇವೆ. ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಶ್ರಮ ವಹಿಸುವುದು ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಅಗತ್ಯ. ಇಂಥ ಸಣ್ಣ ಮನೋವೇದನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ತಪ್ಪು. ಒಂದು ಕಡೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವಾದ ಇದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕೇರಳ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿದವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಮನೋವೇದನೆ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಅವರಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದೆ? ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿವಾರಿಸಬೇಕು; ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಗಮನಿಸಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಗುಮಾಸ್ತನ ನೇಮಕ ಒಬ್ಬ ಕಾಂಪೌಂಡರ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದರಿಂದ ಮರಾಠಿ ಜನರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು. ಸರಕಾರ ಇಂಥ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿತು? ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರವರು ಸಹ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಸುಖವಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಕುತೂಹಲ ಅವರಿಗೆ ಉಂಟು! ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಏಕೆ ಉಳಿಯಬಾರದು? ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನೋವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹರಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಅವರು ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಜನ ಉದ್ರೇಕಗೊಂಡು ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ಬಿಗಿಯಾಗಬಹುದು. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕಾನರಗೋಡಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಕಾನರಗೋಡ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಈ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥವರು ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲರೂ ಇರತಕ್ಕಂಥವರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾನರಗೋಡು ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾರೂ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಾದ ಹೂಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿದರೆ ಏಕೆ ಹೆದರಬೇಕು! ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸಲು ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಾಯಕರಾಗಬೇಕು. ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಿಡಿಸುವಾಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದಲ್ಲಿ 27 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು? ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಯಾದರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಯುವುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಕದಂ.—ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರದ ಹುದ್ದೆ ನಮಗೆ ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್ನ.—ಹಾಗಾದರೆ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಮನೋಭಾವನೆ ಏತಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕು? ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಭಾಗ ಏತಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬಾರದು? ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಅವರಿಗೆ ಓಟು ಹಾಕಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಭಾಷೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೇರೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸುವುದು ಬಹು ಸುಲಭ. ತುಳುಭಾಷೆಯ ರಾಜ್ಯ ಬೇಕೆಂದು ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರೂ ನಾವು ಗೆದ್ದುಬರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಭರವಸೆ ಇದೆ. ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಮುನ್ನೇತ್ರ ಕಜಗಂ ಪಕ್ಷದವರು ಇಂಥ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಯ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಹ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ನಮಗೆ ಜನಗಳ ಬೆಂಬಲ ಇದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಹೊಸ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ತಂದುಹಾಕಿ, ಆಂದೋಳನ ಹೂಡುವುದು, ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ದುಃಖಾಸ್ಪದವಾದ ವಿಚಾರ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ

(ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್ನ)

ನಾಯಕರು, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನಾಯಕರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಇದೇ ರೀತಿ ವಾದಿಸಿ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆಂಧ್ರೋ ಳನ ಹೊಡಿ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗೊಂದಲ ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತರಹ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳಸಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಮೈಸೂರಿನವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಖಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಮಹಾ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಯೂ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಜನ ತಮಿಳರೂ, ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರೂ ಸುಖಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಹಳ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವಾದಿಗಳೂ, ಮೈಸೂರುವಾದಿಗಳೂ ಬಗೆಹರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ—ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರ ಬಹಳ ಉದ್ದವಾದ, ವಿವರವಾದ ಭಾಷಣ, ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದರು. ನಾನಾದರೂ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ— ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಿ ಬಂದಾಗ, ವಿಶಾಲ ಕರ್ಣಾಟಕವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಮೈಸೂರು ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಹೆದರಿಕೆ ಇದೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾರಲ್ ಸ್ಟೈಂಗ್ತ್ ಇದೆಯೋ ! ನಾವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಯಾವ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆವೋ, ಈಗಲೂ ಅದೇ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರ ಎಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಹಳ ದುಃಖಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮಗೆ ಅಳುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲ ಇಷ್ಟು ಬಹುಮತವಿದೆ; ಎಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಧೈರ್ಯ ಉಂಟೋ ? ನೋಡಿ, ನಾವು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಗುಲಾಮರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲ ಇನ್ನು ಉಳಿಯಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸಿ. ನೀವು ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತೀರ! ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಯಾವಾಗ ತರುತ್ತೀರ? ಕರ್ಣಾ ಟಕವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತೀರ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ. ಇವತ್ತು ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನ ಕೆಲವರ ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಗೆ ಬಾಗಿ, ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರ. ನಿಮಗೆ ಯಾರ ಅಂಜಿಕೆ ? ಈ ಗುಲಾಮ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ವಿಶಾಲ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದಿಟ್ಟು ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ. ಈ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಭಾಷೆ ಯಾವುದಿದೆಯೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಘಟನೆಯಲ್ಲ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೂ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿ ದಂತೆ, ಭಾಷಾ ಮೈನಾರಿಟೀಸ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದಲ್ಲ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ಭಾಷಾ ಮೈನಾರಿಟೀಸ್ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಅವರೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎ. ಕರಿಲಿಂಗಣ್ಣನವರ್ (ಗೋಕಾಕ-1).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಏನು ನನ್ನ ಮರಾಠಿ ಸ್ನೇಹಿತರು ನಿರ್ಣಯ ತಂದಿದ್ದಾರೊ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೆ, ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರು ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟು ತಂದಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ನನ್ನ ಮರಾಠಿ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಹಿತೋಪದೇಶದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮರಾಠಿ ಸ್ನೇಹಿತರು ಒಳ್ಳೆಯವರು ; ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ನನ್ನ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಕಳೆದ ಸುಮಾರು 7 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೆ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲ ಒಂದು ಹಠವಾದಿತನ ಇದೆ. ಆ ಹಠವಾದಿತನವನ್ನು ಅವರು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಠವಾದಿತನವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಈ 4-5 ಮಂದಿ ಜನರೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ಮುಂದಿನ ಎಲೆಕ್ಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮೆಂಬರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೆ, ತಾವು ವಿಶಾಲ ಕರ್ಣಾಟಕ ದೊಳಗೆ 1967 ನೇ ಇಸವಿಯೊಳಗೆ ವಿಶಾಲಕರ್ಣಾಟಕ ದೃಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಲೆಕ್ಷನ್ನಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿ, ತಮಗೆ ಬಹುಪುತ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಪುನಃ ತಾವು ಆರಿಸಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ; ಆ ಸಮಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ; ಅದರ ಮೂಲಕವೇ ಮೆಂಬರಾಗಿ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲವನ್ನು ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ; ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಭಾಗಗಳು ಮಹಾ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲ, ಅವು ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಗ ಎಂದು ಪಣಿಕ್ಕರ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ! ಶ್ರೀ ಎ.ಎಸ್.

ಪಾಟೀಲರು 1952ನೇ ಸೆನ್ಸಸ್ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಆದರೇ ಅವರು ಈಗಿನ ಸೆನ್ಸಸ್ ಫಿಗರ್ಸ್ ನೋಡಿದರೆ, ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಎಷ್ಟು ಮೀರಿದೆ ಎಂಬು ಕೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಂಧುಗಳ ಎದೆ ಗಡಗಡ ನಡುಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ವಾದ ದಂತೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಮೇಲೆ ಹೋದರೆ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಲಾರದು. ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರು ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯ ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅವರ ಭಾವಪ್ರಾವ್ಯಾಮೋಹ ವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯರು, ಮೊದಲ ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿ ಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(Sri B. P. Kadam rose)

ಶ್ರೀ ಕದಂರವರಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ತಾಳ್ಮೆ ಇಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿನ ಸಮತೋಲನ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

Sri B. P. KADAM.—He says that I have lost balance of mind. On the other had, he has lost his balance.....

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಕರಿಲಿಂಗಣ್ಣನವರ್.—ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ನಾವು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕೇಳಿ ದೆವು. ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನೂ ಅವರು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಸರದಿ ಬಂದಾಗ ಮಾತನಾಡಿ, ನಾನು ಈಗ ಈರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

(Sri Kadam rose)

ನಾನು ಈರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಈರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕದಂರವರು ಹೇಳಿ ದರು—ಅವರು ಕರ್ಣಾಟಕದೊಳಗಿದ್ದರೆ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆಂದು. ಇಂಥ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಇಂಥ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಆಡಿದರಲ್ಲಾ ಎಂದು ನಮಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಡಬರ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಮೆಂದಿ ದಾಸ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? (ಶ್ರೀ ಕದಂರವರ ಇಂಟರಪ್ಷನ್) ನಾವು ಭಾರತೀಯರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ಗೊಂದಲ ಮಾಡಬಾರದು. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಇದುವರೆಗೂ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳಿದೆವು. ಅವರು ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ನಮ್ಮ ತಮ್ಮಂದಿರು, ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಲುವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ; ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೇಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಜಗಳವಾಡಬಾರದು. ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ತಾಳ್ಮೆ ಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಶ್ರೀ ಕದಂರವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ. ಇದು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರು ಭಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಹೋಗಬೇಡಿ. ತಮ್ಮ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕರ್ಣಾಟಕ ಸರಕಾರ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಸವಲತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬು ದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಸವಲತ್ತು ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹಿತ ನೀವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ. ನೀವು ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಈಗ ವಿಚಾರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ—ಮುಂಬೈನೊಳಗೆ 3 ಲಕ್ಷ ಕನ್ನಡಿಗರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಗತಿ ಏನಾಗಬೇಕು. ಇದರ ದೃಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Please quote the reference.

Sri B. P. KADAM.—There are only 50 thousand.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಕರಿಲಿಂಗಣ್ಣನವರ್.—ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು ಮರಾಠಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಬಾರದು ಎಂದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಅದೇ ರೀತಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು ಯಾರೂ ಕೂಡ ಇರಬಾರದು ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ವಿಚಾರ. ಹೀಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೇ ಇರಲು ನಿಮಗೆ ದೇವರು ಬುದ್ಧಿ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ಬರ್ಜೆ ಮಾಸ್ತರ್‌ರವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ಅಲ್ಲರುವವರ್ಯ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದು ಇದೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವಲ್ಲ. ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅನಾನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಈ ದಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ

(ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ. ಎ: ಕರಿಲಿಂಗಣ್ಣನವರ್)

ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಕೆಲವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಚಂದಗಡದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ನಪನ್ಯರಾಗಿದ್ದರು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದಮೇಲೆ ನಾವು ಏಕಾದರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆವೋ ನಮಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟ ನೋಡಿರಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ಅಲ್ಲಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಅವರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳ್ಕುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಈ ರೀತಿ ಚಂದಗಡ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ನಾಳೆಯ ದಿನ ನೀವೂ ಕೂಡ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡಬೇಕಾದ ನನ್ನಿವೇಶ ಒದಗೀತು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀವು ಈಗ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ನೀವು 6-7 ಮಂದಿ ಏನಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಮತ್ತು ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರಿನೊಳಗೆ ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರ ಏನಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಬಹಳವಾಗಿ ಉಪಕೃತರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಶ್ರೀವರ್ಮಾ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರು ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬಗ್ಗದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಬಹಳ ನಮಂಜಸವಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದೇವರು ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ಮೇಟಿಯವರು ತಂದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಪಂಡಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ (ಭಾಲ್ಕಿ).—ಪೂಜ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ಈ ಬಾರ್ಡರ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ನಿರ್ಣಯ ಬಂದಿದೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಕವಿತೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ: ಶಾಸನ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ, ಆ ವಿಚಾರ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನಮಾಧಾನ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಥವಾ ನಾನ್-ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ರೂಲಿಂಗ್ ಪಾರ್ಟಿ ಅಥವಾ ಅಪೋಜಿಷನ್ ಪಾರ್ಟಿ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಇದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಅಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವನ್ನು ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ನಾನಾದರೂ ಅಪೋಜಿಷನ್ ಮೆಂಬರಾಗಿ ಈಗ ಯಾವ ಒಂದು ವಿಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ, ಈ ಯಾವ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಇನೆ ಇದನ್ನು ಪೂರ್ಣತಃ ಖಂಡನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಖಂಡನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಈಗ 4-5 ವರ್ಷದಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಖಂಡನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಸರಿಸಿರತಕ್ಕ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಈ ರೀತಿಯ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಜನರು ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. 1955-56ರ ವರೆಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ದಿವಸ ಫಜಲ್ ಅಲಿ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ದೇಶವಾದ್ಯಂತ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರನ್ನೂ, ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಮಾಜ ಜಾತಿಗಳು, ಪಕ್ಷಗಳು ಯಾವ ಯಾವುವು ಇವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಅದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾದ ನಂತರ ಒಂದು ಆಕ್ಟ್ ಆಯಿತು. ಆಕ್ಟ್ ಆದನಂತರ ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರದೇಶಗಳವರು ತಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಅಥವಾ ಆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿನಲು ಇಚ್ಛೆ ಪಟ್ಟರೆ ಅದರಂತೆ ಸೇರಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಆ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಕಾನೂನು ಅಲ್ಲ. ಫಜಲ್ ಅಲಿ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಕೂಡ ಬಂದಿದ್ದರು. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮೂರು ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಎಂದರೆ ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರಿದ್ದರು, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು

ಹೇಳಿದರು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಆಗಿನ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ನಿರ್ಣಯ ಪಾಸಾಯಿತು, ಅದರಂತೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಈಗ ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವ ಮಾತುಗಳು ಬರೀ ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಅದು ಒಂದನ್ನೇ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆಡಳಿತ ಸೌಲಭ್ಯ, ಭೌಗೋಳಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಲತ್ತು ಈ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾರದವರಿಗೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗಾಗಲಿ, ಆಂಧ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗಾಗಲಿ, ಕೇರಳ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗಾಗಲಿ ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇವುಗಳು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಜಹಗೀರಿಯೇನು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಕೊಡುವವರೂ ಅಲ್ಲ, ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೂ ಅಲ್ಲ. ಇದು ಜನತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಸರಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡುವುದು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ ಮುಂತಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರಿರಬಹುದು, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯವರಿಗಾಗಿ ಈಗ ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಜಾತಿವಾದ ಮಾಡುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾರಿ ನಿರ್ಣಯವಾದಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಮತ್ತೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು, ವಾದ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾಡಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿವಾದವಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಫಜಲ್ ಅಲಿ ಕಮೀಷನ್ ಬಂದಾಗ ಏನು ಮೆಮೋರ್ಯಾಂಡಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗದವರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಬಹುಮಂದಿ ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೇ ಸೇರಲು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನರು, ಹರಿಜನರು ಮುಂತಾದವರೂ ಸಹ ಅದೇ ರೀತಿ ಮೆಮೋರ್ಯಾಂಡಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದವರ ಬಹುಮತವಿದೆ, ಶೇಕಡ 80 ರಷ್ಟು ಅವರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಹು ಮಂದಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಒಪ್ಪಿರುವುದರಿಂದ ನಿರ್ಣಯದ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿರುವವರು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ವಾದ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ತಾವಿರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸೇರಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ 7 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಅವರು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಸರ್ಕಾರ ಈಗೇನು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿ. ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿಗಳು ನನಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಲು ತಯಾರಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಯಾರಿಗೂ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ ಇರಲೇಬೇಕು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಆಕ್ಟ್ ಆಗಿರುವಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ನಾವು ಒಪ್ಪಿರುವಾಗ ಈಗ ಮತ್ತೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಖಂಡನೀಯ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾವು ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿಯೂ ಕೆಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳುವುದು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುವುದು ಇದೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇನು ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ? ಅವರಿಗೇನು ತೇಕದಾರಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ಪಟ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆಯಾದನಂತರ ನಾನು ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ನಾನು ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದರೆ ಈಗಿರುವುದು ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಇತರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬೆರಸಬಾರದು. ಒಂದು ಸರಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾರು ಎಲ್ಲಿವ್ವಾರೋ ಅವರು ಅಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು, ಬದಲಾಯಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ (ಕೋಲಾರ).—ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 2-3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ರೀ-ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಕಮೀಷನ್ ವರದಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ)

ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನರು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದೇ ದುಸ್ತರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ಕೂಗನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ವಿಚಾರ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ರೀ-ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಕಮೀಷನ್ ವರದಿ ಮತ್ತು ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ವರದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ-ಮೈಸೂರು ಬೌಂಡರಿ ಡಿಸ್ಪ್ಯೂಟ್ ಕಮಿಟಿ ವರದಿ-ಪತ್ರವಾಗಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿಲುವೇನು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಂತಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಳೀಮಠ್ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯನವರು ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎನ್ನುವ ಪರಿಚಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪುಸ್ತಕವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭೀಮಣ್ಣನವರು ಸ್ಟೇಟ್ ರೀಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವಾಗ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಯಿತೋ ಪುನಃ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಾನು ಬಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಎರಡು ಭಾಗದಷ್ಟು ಜನ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳ ಮನೋಭಾವವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲರತಕ್ಕ ತೆಲುಗು ಜನಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಾದ ಸ್ಥಾನ ಮಾನ ದೊರೆಯದೆ ಹೋದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿಗೆ ಇದೆ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ರೀ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ. Unlike the United States, the Indian Union is not composed of undestructible units but composed of destructible States.

ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿಗೆ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣನವರು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರು ಗಡಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬೆಳಗಾಂ ಪಟ್ಟಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಹೇಳುವ ಯಾವುದೇ ಭಾಗ ಹಾಗು ಬೆಳಗಾಂ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದೇ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸವಾಲು ಹಾಕಿದರು, ಆದರೆ ನಾನು ಇಂತಹ ವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಂಗದ ನಿಯಮದಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಚುನಾವಣೆಯಾದಾಗ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬಳು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವರ ಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೇ 15 ಜನರೂ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ 15 ಜನಕ್ಕೆ 13 ಜನರು ಅವರ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇವರೆಲ್ಲಾ ಏಕೀಕರಣವಾದ ಮೇಲೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳುವ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವವನಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳುವ ವಾದದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ. ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವಾದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸವಾಲು ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಭಾಗಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ್ದು ಅದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಭಾಗದಿಂದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯಾಂಶ ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳುವ ವಾದವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಯಾವ ಧ್ಯೇಯದ ಮೇಲೆ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಈ ಕಡೆಗೆ ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು, ಹಾಗೆ ಹೋಗಗೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಅಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಮೈನರ್ ಅಡ್‌ಜಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟು ಇದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು

ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಇದು ಸಕಾಲವಲ್ಲ. ಈ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಮುಗಿದನಂತರ ಅದನ್ನು ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ:—ಇದು ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲದೇ ಇರುವಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಮೈಸೂರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಆಂಧ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಮದರಾಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಯಾವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸರಕಾರಗಳೇ ಇವೆ. ಆ ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೇ ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಗಳು, ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಅವರೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ. ಹೀಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಚಳುವಳಿ, ನಡೆಯುವುದು, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಯುವುದು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನ ಅಷ್ಟು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಮದರಾಸು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಹೊಸೂರು ಭಾಗದ ಜನರು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹೊಸೂರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು, ಈಗ ಇದು ಮದರಾಸಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಮಾಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಸುಮಾರು 20-30 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಪಾಪ್ಯುಲೇಷನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಶೇಕಡಾ 30 ರಷ್ಟು ಜನ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದುದು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಸರಗೋಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆದೋಣಿ, ಕುಡ ಕಸಿರಾ, ಆಲೂರು ಮತ್ತು ಸೋಲ್ಲಾಪುರದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಇವೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಈಗೇನೂ ಅಂತಹ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಪಾರ್ಟಿಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಒಂದುಗೂಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

NON-OFFICIAL RESOLUTION

Re: **Utilization of Potential Resources of Cauvery Waters.**

(Debate continued.)

5 P.M.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು):—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ: ಶ್ರೀಮಾನ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡರು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನೇ ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ನಿರ್ಣಯವೇ; ಇದು ಬಹಳ ಸಾಧುವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯ ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯೊಳಗೆ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಇದು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸುತ್ತಿತ್ತೋ ಏನೋ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲೇ ಎಂತ ಹಾಕದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆನೋ ಏನೋ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಈ ನಿರ್ಣಯ ಇರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪರಿಷತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಿಡುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು.

ಇನ್ನು ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆ ನೀರನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರದೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ